

Best of Best Practice

การนิเทศ

กระบวนการจัดการความรู้สู่ความเป็นเลิศ

เอนก รัศมี ศิษยานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพท. ลพบุรี เขต 1

ในการพัฒนาการศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพที่ได้กำหนดไว้โดยยึดเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาตัวนักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน เกิดคุณลักษณะครบถ้วนตามความมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมทั้งได้เน้นกระบวนการ (Process) ทั้ง 3 กระบวนการคือกระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา มาเป็นหลักยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การทำงานได้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพถือเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของกระบวนการนิเทศศึกษาและพัฒนากระบวนการจัดการความรู้สู่ความเป็นเลิศ

การนิเทศการศึกษาและกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งที่คู่กัน การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับนิเทศที่จัดกิจกรรมของบุคลากรทางการศึกษาในอันที่จะพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุความมุ่งหมายของหลักสูตร โดยตั้งอยู่ในฐานของความเท่าเทียมกันซึ่งอยู่ในระบบเป็นประชาธิปไตยโดยมีจุดมุ่งหมายสุดท้าย คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ส่วนกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นการดำเนินการนิเทศการศึกษาโดยยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและจำเป็นต้องอาศัยลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ ดังนั้นสิ่งสำคัญของกระบวนการศึกษานิเทศจะต้องมีการวางแผนและดำเนินตามแผนอย่างเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนต่อเนื่องอย่างเป็นระบบโดยอาศัยหลักการทฤษฎีพร้อมด้วยควมมีเหตุผลและความเป็นไปได้ ส่วนการวางแผนมีหลักการใหญ่ที่ประกอบด้วย การสำรวจปัญหา การวางแผน การประสานงาน การปฏิบัติตามแผนและโครงการ การควบคุมและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร โดยเริ่มการตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2549 ปัญหาต่างๆ ที่พบในการปฏิบัติงานของบุคลากรเริ่มคลี่คลายลงอย่างรวดเร็วปรับวิกฤตให้เป็นโอกาสเนื่องจากได้นำกระบวนการจัดการความรู้มาใช้และปรับปรุงรูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมการทำงาน บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิภาพที่ในความภูมิใจของบุคลากรทุกคน ส่วนหลักการจัดการความรู้ใช้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านพัฒนาคน

การพัฒนาคนเป็นหลักการจัดการความรู้ที่สำคัญ เพราะการพัฒนาคนทุกคนในองค์กรและคนที่เป็กลุ่มเป้าหมายร่วมให้มี **ต้นทุนความรู้ในเรื่องที่ต้องการจะทำที่เท่าเทียมกัน** เพื่อให้การขับเคลื่อนการจัดการความรู้ทั่วทั้งองค์กรเป็นไปได้ง่ายและรวดเร็ว

2. ด้านใช้กระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน คือ

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ที่ได้นำเสนอกระบวนการจัดการความรู้ได้นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปเป็นกระบวนการจัดการความรู้ใน 5 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวิสัยทัศน์ความรู้ (Knowledge Vision)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างทีมงาน (Working Team)

ขั้นตอนที่ 3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing)

ขั้นตอนที่ 4 นำความรู้ไปพัฒนางาน (Working Development)

ขั้นตอนที่ 5 บริการและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Service)

3. ด้านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการความรู้

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้บุคลากรได้สื่อสารความรู้ซึ่งกันและกันได้ง่ายและรวดเร็ว ดังนั้นจึงพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้พร้อม โดยจัดซื้อคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับการใช้งานของทุกทีม และติดตั้งเครือข่าย Internet ระบบ LAN ทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการจัดการความรู้ จัดอบรมให้บุคลากรทุกคนมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นความรู้และเผยแพร่ผลงาน / วิถีปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จทางเว็บไซต์ ทาง blog ทาง gotoknow การนิเทศกระบวนการจัดการความรู้สู่ความเป็นเลิศ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนางานองค์กรไปสู่ความสำเร็จให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนด ส่วนตัวอย่าง Best Practice ของศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ได้เสนอรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร มีดังนี้

- 1) พัฒนา KM ให้ทุกคน (สุนีย์ ไตอินทร์)
- 2) เพิ่มผลด้วยการจัดตั้งเป้าหมาย (วิจิตรา เจือจันทร์)
- 3) หลากหลายชุมชนนักปฏิบัติงาน (เปรมฤดี ไสยประพาส)
- 4) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ (สิริกร กระสาทอง)
- 5) นำแก่นความรู้สู่การพัฒนา (วารุณี รักงาน)
- 6) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ BBL ให้ประสบผลสำเร็จโดยยึดหลัก 5 พ (ราตรี ฤทธิสาร)
- 7) ศึกษานิเทศก์ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (มนตรี อู่สาหะ)
- 8) Best Practice (MathMontrey Motet, เอนก รัชมี)

9) ประเมินปฏิบัติการด้วย AAR (จิติกัทร ประสิทธิพร)

10) สรุป AAR งานต่อยอด 1000 นวัตกรรมด้วย KM (ภาณุมาศ นิธิธรรม)

11) มีปัญหาถาม Peer Assirk (วัฒนาคล่องดี และปรานอม ประทีปทวิ) เป็นต้น

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1 (2551) **รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร** ,
ลพบุรี :โรงพิมพ์ ท การพิมพ์

: http://www.kroobannok.com/blog/view.php?article_id=16703